

Posudek bakalářské práce

The Image of British Culture in ESOL Textbooks

Autor: Radek Loučka

Vedoucí: Mgr. Klára Kostková, Ph.D.

Oponent: PhDr. Klára Matuchová, Ph.D.

Předložená bakalářská práce se zabývá problematikou pojetí kultury cílového jazyka, tj. pojetí britské kultury, v rámci vybrané sady učebnic anglického jazyka pocházející z dílny *Oxford University Press*. V teoretické části práce se autor snaží zasadit tuto problematiku do širšího kontextu interkulturních aspektů výuky cizích jazyků. Jedná se o téma aktuální, a to obecně s ohledem na celospolečenské změny, nutnost cizojazyčné vybavenosti obyvatelstva a strategické cíle výuky cizích jazyků s tím spojené, ale i s ohledem na v České republice v nedávné době implementovanou kurikulární reformu (zahrnující mimo jiné mezipředmětové vztahy *Multikulturní výchova*), Národní plán výuky cizích jazyků i současný stav poznání v této oblasti.

V úvodu práce je čtenář seznámen s vlastní motivací studenta pro volbu tématu, ale i s jeho přesvědčením (*belief*) o roli interkulturality v kontextu formálního jazykového vzdělávání. Následně je stanoven jednak cíl celé práce, který je již v této fázi zasazen do stručného teoretického rámce, ale i hypotéza, s o hledem na kterou by měla být teoretická východiska práce plněna relevantním obsahem. Teoretickou část bakalářské práce považuji za zdařilou, autor prokázal zájem o zvolené téma, a to především rozsahem prostudovaných zdrojů a šíří rozhledu v rámci problematiky interkulturality a s tím souvisejících témat. Zároveň ale tato širší záběru v jistých částech vede k povrchnějšímu zpracování vybraných témat a nejasnému vztahu obsahu k cíli celé práce a výzkumného šetření. Již označení této části práce jako *Literature review* napovídá, že se jedná spíše o pohled skrze různé teoretické perspektivy na vybrané aspekty spojené s pojetím kultury v rámci jazykové výuky – a to velmi zdařilý pohled, ale současně bohužel napovídá, že v teoretické části práce absentuje syntéza prostudovaných zdrojů a vztahování jejich obsahu k didaktice anglického jazyka (resp. k DCJ). Jedná se tedy spíše o popis vybraných fenoménů, ne, jak autor uvádí na str. 29, „the issue of implementation of culture into language instruction“. Celkově však považuji teoretickou část práce za více než dostačující s ohledem na požadavky na tento typ práce kladenými. Je evidentní, že autor projevil schopnost prostudovat tuto multidisciplinární problematiku a s ohledem na její komplexnost, tj. rozvoj ICC v rámci výuky cizích jazyků, přistoupil v praktické části práce k detailnímu zkoumání pouze jednoho vybraného aspektu – dimenzi znalostí spojenou s jednou kulturou, tj. Britskou.

Praktická část práce a v ní obsažené výzkumné šetření je dle zadání zaměřeno na analýzu souboru učebnic anglického jazyka vybranou perspektivou. Odpovědi na výzkumné otázky prezentované na str. 31 práce zodpovídá student s oporou o výsledky obsahové analýzy, která je především charakteru kvantitativního. Přestože se tedy jedná o výsledky relativně popisné a stručné, považuji za nutné zdůraznit, že byl analýze podroben celý soubor, tj. 6 učebnic. Oceňuji tedy především čas do analýzy investovaný a prezentované výsledky považuji za zajímavý vhled do jednoho z aspektů rozvoje ICC. Co naopak v práci postrádám je interpretace získaných dat s oporou o teoretická východiska rozpracovaná v první části bakalářské práce.

Ráda bych v závěru poukázala na vybraná závažnější, ale i méně závažná, pochybení či nepřesnosti, která doufám poslouží jednak jako témata pro diskusi k obhajobě, ale i jako podněty pro další studium zvolené problematiky:

- Vztah (resp. posun) mezi komunikační kompetencí a interkulturní komunikační kompetencí by zřehlednilo zařazení obecných definic obou konstruktů, ne „pouze“ vymezení jejich složek/komponent – tyto v obou kapitolách postrádám.
- Pojetí komunikační kompetence L.F. Bachmanem prezentované v tab. 2 na str. 22 je chybné. Nabízí se podezření, zda autor bakalářské práce Bachmanovo pojetí *Communicative language ability* studoval, jelikož ve výše uvedené tabulce tento celek zaměňuje za jednu z jeho pěti částí. Doporučuji doplnit Bachmanovo přelomové pojetí komunikační kompetence, zejména s ohledem na roli ICC. Bachman navíc nehovoří o znalostech, ale kompetencích.
- Obdobně pojetí IC/ICC A. Fantiniho je neúplné. Z vícera jejích složek autor opět prezentuje pouze jednu její část, a to 4 interkulturní dimenze. Z modelu se tak paradoxně vytrácí např. cizojazyčná komunikační kompetence (ve Fantiniho pojetí *proficiency in the target language*).
- Při prezentaci pojetí cílů v programovém dokumentu EU CEFR na str. 27/28 postrádám celou jednu část, a to Obecné kompetence (*General competences*), v rámci kterých je značný akcent kladen právě na interkulturní aspekty výuky cizích jazyků.
- Souhlasím s autorem, že uchopit *big C Culture* je v rámci formálního vzdělávání snazší než *small c culture*. Toto je ale právě jednou z příčin rozpracování ICC a obdobných konstruktů na doménově obecné (*domain general*) úrovni.
- Na str. 20 je kapitola věnovaná problematice osvojování si kultury (*acquisition*). Následně autor píše o učení se kultuře (*learning*), ale i jejím postupném adoptování (*adopt*). Toto, tedy zejména distinkci mezi osvojováním si a učením se (např. Krashen atd.), považuji za terminologicky neujasněné / nepřesné.
- V neposlední řadě bych pak ocenila pokus o vlastní interpretaci získaných dat s oporou o teoretická východiska tak, jak je uvedeno výše.

Po stránce formální práce splňuje požadavky kladené na tento typ práce. Obsahuje nicméně nepřesnosti, a to jak jazykové (chybějící členy, pochybení ve slovosledu atd.), tak technické (např. překlepy), které však nenarušují porozumění jinak velmi kultivovaného textu.

Přestože tedy práce obsahuje jisté nedostatky vyjádřené v podnětech pro další studium či zamyšlení, velmi ráda bych na tomto místě ocenila zřejmý zájem autory o zpracovávané téma.

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji bakalářskou práci Radka Loučky k obhajobě a navrhuji
hodnocení

velmi dobře.

V Praze 26.8.2014

Mgr. Klára Kostková, Ph.D.